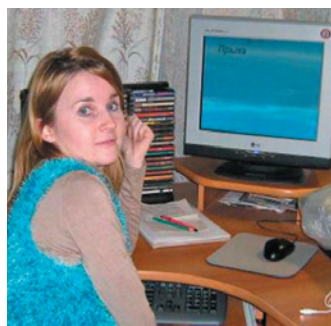

Частаўнік.

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНЫ БЮЛЕТЭНЬ ДЛЯ НАСТАЎНІКАЎ

Праектна-тэматычны падыход да засваення новай лексікі ў пачатковай школе

Грына Сыско
Настаўніца пачатковых класаў вышэйшай катэгорыі СШ №10 г. Гродна, аўтар метадычнага дапаможніка «Шляхі да роднай мовы»

Для большасці малодшых школьнікаў нашай краіны першай мовай, якую яны чуюць ад бацькоў з'яўляецца руская мова. Сапраўднае беларускамоўнае асяроддзе для іх звычайна адсутнічае. Узнікла сітуацыя, калі родная мова не з'яўляецца мовай дзіцячага мыслення. Навучэнцы рускамоўных школ сутыкаюцца са значнымі цяжкасцямі пры вывучэнні беларускай мовы і літаратуры. Праблема засваення беларускай мовы, а таксама адносінаў да яе існуе. Як паказваюць даследаванні, дзеці мала ведаюць вершаў на памяць, маюць бедны лексічны запас, складаюць сказы са шматлікімі памылкамі. Цвярджаюць гэта непрыемна,

але насамрэч для большасці вучняў авалоданне беларускай мовай можна параўноўваць з вывучэннем замежнай. Нашыя дзеці жывуць у рускамоўным грамадстве і не адчуваюць запатрабаванасці ва ўжыванні беларускай мовы ў штодзённай рэальнасці. Паўстае пытанне: як прызвычаіцца да мовы? Ці можа нешта зрабіць настаўнік у дадзенай сітуацыі? Як пераадолець псіхалагічны бар'ер ва ўспрыманні беларускамоўных вучэбных дысцыплін? Як зрабіць заняткі больш эмацыянальна прываблівымі для малодшых школьнікаў? Можа, надышоў час пашукаць іншыя падыходы да выкладання? На жаль, многія настаўнікі не вельмі задаволены тымі падручнікамі беларускай мовы,

адукцыі. Якім мы бачым сучасны ўрок? У нашым ўяўленні, сучасны ўрок павінен быць асабовасна-арыентаваным, тэхналагічным, заснаваным на прынцыпах валеалогіі. Дыферэнцыяцыя і індывідуалізацыя таксама сталі канцэптuallyнымі кампанентамі сучаснай педагогікі. Амаль немагчыма ўрок уявіць і без выкарыстання актыўных метадаў навучання. Сённяшнія настаўнікі ўзброены такімі тэрмінамі, як мабілізацыя, матывацыя, рэфлексія, інтэрактыўнасць. Мы маем такі багаты ў сваёй разнастайнасці арсенал метадаў і сродкаў для павышэння эфектыўнасці навучальнага працэсу, што было б шкада ім не скарыстацца!

Дарэчы, ў вучняў таксама ёсць свае пажаданні. Вось як яны ўяўляюць ідэальны ўрок беларускай мовы. Дзецім хацелася б як мага менш пісаць, працаваць па падручніку. Пажадана, каб на ўроку адбывалася нешта цікавае: праца ў групах, дыскусіі, стварэнне калажаў, праектаў, гульні, элементы драматы. Таксама дзеці паралі слухаць і развучваюць нейкія сучасныя, як яны кажуць, «прышпільныя» песні на беларускай мове. Такім чынам, у навучэнцаў ёсць жаданні, у педагогаў ёсць магчымасці. Разам мы можам зрабіць навучанне не толькі больш эфектыўным, але і

Даследаванні паказалі, што 74 працэнты дзяцей назвалі прычыны, звязаныя з перашкодамі, створанымі для выкарыстання беларускай мовы ў Беларусі. Толькі 26 працэнтаў дзяцей выказалі асабістыя перасцярогі.

якія мы маем на сённяшні дзень. Але ці абавязкова мяняць падручнікі? Магчыма, варта паразважаць над тым, як змяніць канцэпцыю сучаснай

Падведзеныя вынікі конкурсаў ТБШ

Журы конкурсу «Беларускі Настаўнік 2008 года» пад старшынствам пісьменніка Уладзіміра Арлова вызначыла наступных педагогаў пераможцамі-лаўрэатамі:

Трэгубава Ніна Барысаўна, настаўніца беларускай мовы і літаратуры, аўтарскага спецкурса «Лунінецчызназнаўства» Лунінецкага ліцэя Брэсцкай вобласці, кіраўнік раённага метадычнага аб'яднання настаўнікаў беларускай і рускай моў і літаратуры;

Мянькоў Юры Уладзіміравіч, настаўнік беларускай мовы і літаратуры Барабудскага навучальна-педагагічнага комплекса дзіцячы сад — базавая школа Кармянскага раёна» Гомельскай вобласці, актыўны аўтар рэспубліканскага друку па пытаннях метадыкі і выхавання, двойчы прызёр рэспубліканскага конкурсу метадычных распрацовак «Адкрыты ўрок» (2006 і 2007 гг.);

Тухта Валеры Уладзіміравіч, настаўнік гісторыі і геаграфіі Слабадской СШ-сада Лепельскага раёна Віцебскай вобласці, кіраўнік гісторыка-краязнаўчага гуртка «Нашчадкі».

Конкурс адукацыйных выданняў. Пераможцамі сталі:

Газета «Волат». Выданне краязнаўчай моладзі Вілейскага раёна Мінскай вобласці. Рэдактар Аляксей Сюдак.

Краязнаўчая газета «Бялыніцкая даўніна». Выданне краязнаўцаў Бялынічыны Магілёўскай вобласці. Рэдактар Барыс Вырвіч.

Вучнёўская газета «Наш край» гісторыка-патрыятычнага клуба «Спадчына», вёска Дварэц Дзятлаўскага раёна. Кіраўнік клуба — Наталля Ляўкевіч.

«Школьнае Задняпроўе», газета СШ № 8 г. Оршы. Аўтар праекта Мікалай Камароўскі.

Алесь Лозка,
старшыня ТБШ

АСОБА Ў АДУКАЦЫІ: ІНТЭРВ'Ю З ГАЛІНАЙ ДРОКІНАЙ

>>> СТАР. 3-4

АДУКАЦЫЙНЫЯ КОНКУРСЫ, ПРАГРАМЫ, АБВЕСТКІ

>>> СТАР. 4

Праектна-тэматычны падыход да засваення новай лексікі ў пачатковай школе

больш радасным.

Хіба самае разумнае – прыслухацца да парадаў маленькіх беларусаў, пазбаўленых шчасця бездакорнага валодання роднай мовай. Наўрад ці яны здолеюць самастойна справіцца з псіхалагічным бар'ерам непрыняцця беларускай мовы. Паспрабуем дапамагчы ім, бо ад гэтага залежыць нашае «заўтра».

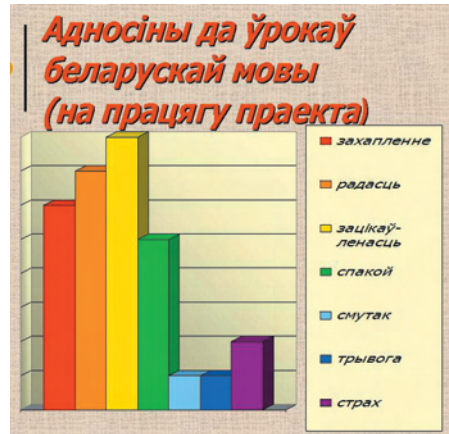
Засваенне новай лексікі на ўроках беларускай мовы і літаратуры

Цяжка ўявіць сабе ўрок беларускай мовы, падчас якога не адбываецца лексічная работа. Узбагачэнне лексічнага запаса вучняў з'яўляецца адной з прыярытэтных навучальных задач. Сярод разнастайных практыкаванняў значнае месца павінны займаць практыкаванні лексічнага характару. Яны накіраваны на пашырэнне актыўнага слоўніка дзяцей, выпрацоўку ўмення выбраць патрэбнае слова для выражэння сваёй думкі.

Без засваення новых слоў і выразаў, тлумачэння іх лексічнага значэння і асаблівасцяў ужывання немагчыма ўспрыманне літаратурнага тэксту або нават традыцыйна праца над практыкаваннем падручніка. На кожным ўроку дзеці знаёмяцца з новымі словамі, але часцей за ўсё знаёмства гэта носіць сітуацыйны характар. Сустрэлася незнаёмае слова – мы яго растлумачылі або пераклалі на рускую мову. Няма гаранты, што праз некалькі ўрокаў вучань узгадае дакладны сэнс гэтага слова ці прывядзе прыклады яго ўжывання.

Такі падыход да слоўнікавай работы не забяспечвае трываласці і эфектыўнасці папаўнення актыўнага слоўніка дзіцяці. Вядома, час ад часу ўзнікаюць сітуацыі, калі мы вымушаны карыстацца прыёмам «экспрэс-тлумачэння». Але толькі сістэматычная і мэтанакіраваная праца можа гарантаваць чакаемы вынік. Моўнае развіццё малодшых школьнікаў ажыццяўляецца пры ўмове, што дзіця мае магчымасць актыўна размаўляць на ўроку. Але даследванні паказваюць,

што на традыцыйным ўроку вучню прадастаўляецца прыкладна 25 секунд для

актыўнай размовы. З цягам часу маўклівае непрыкметна становіцца звычайкай і нормай зносінаў.

Дзецям малодшага школьнага ўзросту ўласцівыя асаблівасці здольнасці да засваення мовы. Яны лёгка і з цікаўнасцю запамінаюць новыя словы і моўныя звароты, авалодваюць рознымі лінгвістычнымі канструкцыямі. Асабліва, калі прапанаваць ім новую лексіку ў прываблівай форме. Адзін з варыянтаў такой працы – засваенне лексікі тэматычнымі блокамі.

Выкарыстанне праектна-тэматычнага падыходу

Уменні, якімі павінны авалодваць дзеці ў школе, могуць фармавацца натуральным шляхам падчас работы па тэме. Тэматычны падыход дае магчымасць арганізаваць навучальную дзейнасць вакол тэм, праблем і пытанняў, якія сапраўды цікавыя вучняў. Узбагачэнне лексікі дзяцей

праз увядзенне груп слоў, аб'яднаных па прыncyпу сэнсавай блізкасці дазваляе сфармаваць асацыятыўны шэраг паміж словамі, і падчас маўленчай дзейнасці пошук патрэбнага слова адбываецца не хаатычна, а ўнутры пэўнай тэматычнай групы слоў.

Тэматычны падыход:

- дазваляе настаўніку сфармаваць доўгатэрміновы план;
 - стымулюе ўзнікненне агульнай зацікаўленасці ў групы дзяцей;
 - дапамагае стварыць атмасферу супольнасці;
 - дазваляе выкарыстоўваць міжпрадметныя сувязі;
 - надае вучэбнай праграме асэнсаванае вучнямі значэнне.
- Акрамя гэтага, такое навучанне сапраўды прыносіць вялікае здавальненне дзецям.

Праца над тэмай прадугледжвае ажыццяўленне наступных этапаў:

1. Стварэнне матывацыі для работы над тэматычным блокам.
2. Знаёмства з новымі словамі і выразамі.
3. Стварэнне ўмоў для трывалага засваення новай лексікі і выкарыстання яе ў гутарковых сітуацыях:
 - складанне словазлучэнняў і сказаў;
 - развучванне вершаў, скарагаворак, прыказак і прымавак і г.д.;
 - чытанне тэкстаў, дзе ўжываюцца словы па тэме.
4. Выкананне творчых заданняў ў межах дадзенай тэмы.

Прыклады тэматычных блокаў

Немагчыма акрэсліць дакладную колькасць тэм ці нейкім чынам абмежаваць працу ў рамках канкрэтнага тэматычнага блока. Прапанаваныя тэмы з'яўляюцца толькі арыентаграм

для настаўнікаў. На маю думку, лексічны мінімум вучня пачатковых класаў павінен складацца з наступных тэматычных блокаў:

- *Маўленчы этыкет.*
- *Сям'я.*
- *Колеры.*
- *Поры года. Надвор'е. Месяцы.*
- *Тыдзень.*
- *Чалавек. Часткі цела.*
- *Школа.*
- *Адзенне і абутак.*
- *Посуд. Прыгатаванне ежы.*
- *Дом. Кватэра. Вуліца.*
- *Транспарт.*
- *Звяры. Птушкі. Рыбы.*
- *Насякомыя.*
- *Садавіна і гародніна. Кветкі.*
- *Дрэвы. Грыбы. Ягады.*
- *Настрой. Эмацыянальны стан чалавека.*

Паколькі ў гэтым ўзросце пераважае канкрэтна-вобразнае мысленне, то лексічны матэрыял павінен быць звязаны з тым, што акружае вучня ў жыцці. Гэта тое, што можна апісаць простымі словамі.

Зразумела, што ў першую чаргу вучні павінны засвоіць тыя словы, якія ім спатрэбяцца ў рэальных гутарковых сітуацыях, словы, якія найбольш часта ўжываюцца ў штодзённай моўнай практыцы. Для паспяховага засваення ствараецца шэраг сітуацый, падчас якіх узнікае неабходнасць у чарговы раз звяртацца да гэтых слоў і выразаў і выкарыстоўваць іх у размове. Значна павысіць эфектыўнасць такой работы можа прымяненне мультымедыяных метадаў. Як сведчаць даследванні псіхалагаў і педагогаў, засваенне інфармацыі найбольш эфектыўнае ў тым выпадку, калі ва ўспрыманні ўдзельнічае большасць органаў пачуццяў, г. зн. калі вучань слухае, бачыць, размаўляе і дзейнічае. Цудоўна, калі дадаткова падключаецца і асацыятыўнае мысленне, стварэнне яскравых вобразаў для лепшага запамінання слоў.

Падрабязна з прыёмамі і метадамі працы Ірыны Сыско ў межах канкрэтных тэматычных блокаў можна пазнаёміцца на сайце www.nastaunik.info у раздзеле "Педагагічная май-стэрня".

Галіна Дрокіна: “Ад кожнага з нас залежыць будучыня”

Галіна Дрокіна – прызнаны метадыст, настаўніца географіі і эканомікі гімназіі № 1 г. Маладэчна. Скончыла Гродзенскую музычную вучэльню, БДУ па спецыяльнасці “Арганізацыя правядзення турызма і эканоміка турызма”. Пасля адпрацоўкі размеркавання ў школе вярнулася да працы па абранай спецыяльнасці і пачала працаваць экскурсаводам. Як раз гэты этап ў жыцці звяртае яе да беларускай самаідэнтыфікацыі і беларускасці. У пачатку 90-х у час адлігі яна зноў вымушана была вярнуцца да настаўніцтва. Гэтым разам вяртанне прывяло яе на новы, творчы і паспяховы этап у педагогічнай дзейнасці. Яе педагогічнае крэда: “Трэба рабіць справу на сваім месцы, працаваць там, дзе ты патрэбны, і рабіць тое, што ты можаш рабіць”. Апантаная мясцовым краязнаўствам у гэтым годзе, Галіна Дрокіна ўзялася за кіраўніцтва вучнёўскім беларуска-польскім праектам, прысвечаным асобе і творчасці выдатнага беларускага кампазітара ХХ стагоддзя, піяніста і педагога Яна Тарасевіча. Праект будзе прэзентаваны ў чэрвені ў Польшчы канферэнцыяй і спектаклем па творчасці пісьменніка. Лаўрэат (2-е месца) Усебеларускага конкурсу “Крышталны журавель” 2000 г. У 2007 годзе стала пераможцай у конкурсе Таварыства беларускай школы сярод беларускамоўных настаўнікаў “Беларускі Настаўнік 2007 года Міншчыны”. Мае сына, дачку і любімых унукаў.

Пакручасты і незвычайны шлях да настаўніцтва
“Як ні дзіўна гэта гучыць, я ніколі не хацела быць

настаўнікам і абірала тыя спецыяльнасці, каб не стаць настаўнікам. Але так здарылася, што выйшла замуж і па тых законах, паехала працаваць па месцы працы мужа, які на той момант быў дырэктарам школы. Спачатку было цяжка і я разумела, што не туды трапіла. Па-першае, не была падрыхтаваная педагогічна. Універсітэцкая адукацыя дала шмат тэарэтычнага матэрыяла, але як яго данесці да дзяцей, я не ведала. На той момант не бачыла дзяцей, не разумела іх, а на ўроку яны маглі рабіць што заўгодна”.

Майстра выхоўваюць практыкаванні

“Шчыра сказаць, я і сама не ведаю, як прыйшла да майстэрства. Пазней трошкі ўсвядоміла. Рэспубліканскі конкурс “Настаўнік года 2000” даў мне разуменне, што я працую правільна, бо я заўсёды сумнявалася. На конкурсе мае ўрокі былі цікавыя для многіх аўтарытэтных педагогаў, дактароў і прафесараў, якія былі ў журы конкурса і яны ацанілі мае ўрокі, мяне як настаўніка. Асабліва былі прыемныя словы, якімі адзначыў мяне Мікалай Запрудскі (заўв.: Загачык кафедры педагогікі і філасофіі адукацыі пры Акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кандыдат педагогічных навук), які падыйшоў і сказаў, што для яго я з’яўляюся настаўнікам года, нягледзячы на тое, што заняла я на рэспубліканскім конкурсе другое месца. Магчыма, такая змены адбыліся таму, што я не ішла па шляху тых агульнапрынятых метадык, якім вучаць у педагогічных універсітэтах. У мяне выпрацавалася свая аўтарская метадыка, свае прыёмы. Я шмат прыдумляла сама, каб урокі былі разнастайныя, цікавыя і карысныя. А самае гаюнае – што мае вучні ведаюць географію лепей. Адначасова некалькі маіх вучняў перамагаюць на працягу апошніх васьмі гадоў на рэспубліканскіх алімпіадах”.
“Беларуская мова гэта не

проста беларуская мова, а РОДНАЯ мова!”

“Генадзь Каханоўскі, доктар гістарычных навук, вядомы краязнаўца родам з Маладзеччыны, быў шчыры, сапраўдны, апантаны беларус, не здраджваў сваім прынцыпам, нават у складаных савецкія часы. Ён падкрэсліваў, што вельмі важна мець карані. А ў мяне іх, на жаль, не было. Бацькі былі міліятары і мы жылі ў МТС. Асяродку сялянскага там не было, і бацькі ўжо не перадавалі традыцыі сваіх бацькоў. Па тых часах я яшчэ паспела скончыць беларускую школу, далей – вучэльня, універсітэт, паўсюль рускае асяроддзе і я ніколі не задумвалася над гэтым. Шкада, што ніхто ніколі не сказаў, што беларуская мова гэта не проста беларуская мова, а РОДНАЯ мова!”

Звароту да беларускасці няма ні межаў, ні ўзроставых абмежаванняў

“У 1982 годзе мы пераехалі ў Маладэчна, я пачала працаваць у бюро падарожжаў і экскурсій, сама пісаць тэксты для экскурсій па нашых месцах: Хатынь, Вязінка, Вільня. Я наоў для сябе адкрыла гісторыю Беларусі. Праўду кажуць “Каб любіць Беларусь нашу мілую, трэба ў розных краях пабываць”. А для мяне ў тых краі прыезджалі самі: грузіны, расіяне, украінцы. Людзі шмат ездзілі ад прафсаюзаў за пакупкамі, для іх праводзіліся і экскурсіі. Многія пыталіся, а чым вы, беларусы, адрозніваецеся ад рускіх, а чаму не размаўляеце на сваёй мове? А я часам і не ведала, што адказаць. Прасілі што-небудзь расказаць па-беларуску. І з цягам часу я сама пачала прапаноўваць расказаць па-беларуску. А як, сапраўды, расказаць пра Янку Купалу ці Фрпнцішка Багушэвіча па-руску?! І я ў сталым ўзросце прыйшла да беларускасці.

“Беларуская мова - гэта прыкмета вышэйшай адукаванасці, вышэйшай цы в і л і з а в а н а с ц і ,

эўрапейскасці, і не трэба аб ёй шкадаваць і плакацца. Трэба ўспрымаць яе як ўсе астатнія мовы, і не горшую за іх”

“У 90-я гады турыстычнае бюро распалася, і я зноў апынулася ў школе. Час Адраджэння. У школе казалі, што можна па-беларуску працаваць, за гэта нават даплачвалі. Многія настаўнікі перайшлі, і я перайшла. Падручнікаў не было і я ездзіла па вёсках, збірала падручнікі. Пачаўся 1994 год, адкат ад беларускасці, і зноў перайшлі на рускую мову. Многія настаўнікі вярнуліся да выкладання на рускай мове. А я не змагла, па-першае, што я б не змагла глядзець дзецям у вочы. Гэта здрада. У 1995 годзе з санаторнай школы-інтэрнату я перайшла ў нашу маладзечанскую беларускамоўную гімназію. Навыказванні, штобеларуская мова перашкаджае ў выкладанні, я заўсёды прыводжу прыклады, што мае вучні, якія навучаюцца і на міжнародных стасунках, і ў маскоўскім МПІМО (прым.: Маскоўскі дзяржаўны інстытут міжнародных стасункаў), былі рэспубліканскімі пераможцамі, ім нікому не перашкодзіла беларуская мова. Яны свабодна валодаюць дзвюма дзяржаўнымі мовамі”.

“Моўнаю сітуацыю можна назваць сумнай, але не безнадзейнай”

“На сёння, на вялікі жаль, наша гімназія ўжо не беларускамоўная. Набралі рускамоўныя класы і нават многія настаўнікі-беларусісты на ўроках па – беларуску, а на перапынках пераходзяць на рускую мову. Гэта вельмі сумна, але не безнадзейна. Прыходзяць нашыя выпускнікі і многія з іх размаўляюць па-беларуску. Вяртаюцца яны беларускімі дзецьмі. А я засталася настаўніцай, якая і на занятках, і ў сталойцы, і пазакласныя мерапрыемства праводзіць па-беларуску. Ужо нават не пытаюцца, ці я і дома размаўляю па-беларуску”.

Дзеці самі мусяць рабіць адкрыцці, тады ўрокі (працяг на стар. 4)

(пачатак на стар.3)
нават па "нярэйтывагах" прадметах, як геаграфія, могуць быць паспяховымі
 "У такіх прадметах, як геаграфія, немагчыма вучняў матываваць здачай іспытаў. Я ствараю стымул у навучанні геаграфіі праз цікавасць да прадмета, яго навуковасць, развіццё логікі і ўмення рабіць высновы, адкрыцці. У малодшых класах вучні адказваюць на пытанне "Што? Што гэта такое, напрыклад, горы", на сярэднім этапе яны разумеюць "Дзе тыя горы, чаму яны там утварыліся", а на старэйшым мы адказваем на пытанне "Чаму? Што будзе? Што рабіць?" Урок геаграфіі – гэта і фармаванне светапогляду, і глабальнага мыслення: з аднаго боку ідзе глабалізацыя, а з іншага – трэба вучыцца шанаваць сваё, вызначацца са сваёй самаідэнтыфікацыяй".

"Апошняя мая педагагічная дзейнасць – гэта увесь час нейкі пераходны перыяд. Праўду кажуць "Не дай Бог жыць у час перамен"

"З таго часу, як Беларусь стала незалежнай, сістэма сярэдняй школы толькі і рэфармуецца. Любая рэформа – гэта пераўтварэнне, якое мае і плюсы, і мінусы, таму што ставяцца звычайна высакародныя мэты. Калі я прыйшла працаваць у гімназію, была праведзена рэформа пры міністры адукацыі Стражаву. Яна была накіраваная на гуманізацыю, дэмакратызацыю адукацыі, дала большыя магчымасці для творчасці настаўнікаў. І гэты падыход быў бліжэйшы да мяне, калі ў працэсе навучання, пазнання мы, настаўнікі, былі роўныя з вучнямі. Але з адыходам Адраджэння адышла і агульная мэта рэформы. Апошняя рэформа больш рэгрэсіўная, чым прагрэсіўная. Лепшыя вучні не маюць выбару і пазбаўленыя магчымасці вучыцца ў профільных класах. Бацькі запісалі дзяцей на факультатывы, а дзеці не ходзяць. Бо яшчэ не разумеюць, што патрэбна. У старэйшых класах вучні ўсё-роўна ходзяць да рэпетытараў, а ў малодшых

факультатываў шмат, а дзеці туды не ходзяць. Для гімназіі негатыўным з'яўляецца пераход на чвэрці замест ранейшых трывестраў. У такіх вусных прадметах, як геаграфія, гісторыя, літаратура, немагчыма за 7 урокаў у чвэрць усіх апытаць, а патрэбныя адзнакі. Таму прыходзіцца настаўнікам арганізоўваць тэсты і вучні пішуць амаль штоўрок тэсты па розных прадметах. Следваць праграме немагчыма, і заўсёды задумваешся, як змясціць няменены змест навучання ў паменшаную колькасць гадзін. Пазітыўнага не бачу нічога. Нас прымушаюць авалодваць новымі метадыкамі. Мы ведаем гэтыя тэхналогіі і метадыкі, кожны з нас прымяняе тыя, якія падыходзяць, а зараз іх нам гвалтоўна насаджваюць. Кажуць, што падыходзяць дзецям, нават калі не падыходзіць настаўнікам, а ніхто не даказаў, што яны дзецям падыходзяць. Не ўсе настаўнікі, але шмат кажуць, што так цяжка, як у гэтым годзе, ніколі не было".

Пра адказнасць перад вучнямі і сорам штосьці ім не даказаць

"Я ніколі не баялася прававерка, самая страшная для мяне паўсядзённая прававерка – гэта ўрок і дзеці. Як прыйшла ў школу, падрыхтавала да ўроку штосьці незвычайнае, а дзеці пытаюцца адразу, ці будзе адкрыты урок, а я ім і кажу, што будзе звычайны. Дзеці адчуваюць паказуху і кожны раз перад пачаткам яны падыходзяць і пытаюцца, што будзем рабіць. І толькі пазней я зразумела, што яны заўсёды чакаюць нечага незвычайнага, новыя прыёмы, гульні. Мне сорамна, нешта дзецям не даказаць ці адсядзець урок".

06.04.2009
 Падрыхтавала Ганна Краснова

Матэрыялы Галіны Дрокінай па геаграфіі (<http://nastaunik.info/workshop/for-teacher/geagrafija/>), артыкул працы з адоранымі вучнямі (<http://nastaunik.info/news/776>), навукова-даследчая праца з вучнямі.

Конкурсы, абвесткі

Школа па правах чалавека для моладзі
 Беларуская праваабарончая школа, арганізаваная міжнароднай супольнасцю праваабарончых арганізацыяў, абвясчае слабор на ўдзел у Летніх школах па правах чалавека на 2009 год. У межах праграмы Школы ўдзельнікі знаёмяцца з гісторыяй і філасофіяй праваў чалавека, а таксама сродкамі іх абароны на нацыянальным і міжнародным узроўнях.

Выкладчыкамі Школы з'яўляюцца прадстаўнікі вядучых праваабарончых арганізацый Беларусі ды іншых краінаў, вядомыя і аўтарытэтныя спецыялісты ў галіне праваў чалавека і права. Месца правядзення: Вільня.

Тэрміны правядзення:
 Школа 1: 3 – 11 ліпеня (заяўкі прымаюцца да 6 чэрвеня ўключна).
 Школа 2: 12 – 20 ліпеня (заяўкі да 10 чэрвеня ўключна).
 Школа 3: 24 ліпеня – 1 жніўня (заяўкі да 20 чэрвеня ўключна).
 Школа 4: 2 – 10 жніўня (заяўкі да 27 чэрвеня ўключна).
 Запрашаецца беларуская моладзь, зацікаўленая ў набыцці ведаў у галіне праваў чалавека (узрост ад 18 да 25 гадоў). Кожная група будзе сфармаваная з 18–22 удзельнікаў. Для ўдзелу ў Школе прэтэндэнт мусіць запоўніць рэгістрацыйную форму. Больш падрабязна: belschool@gmail.com.

Семинар для адукацараў і настаўнікаў
 Грамадскае аб'яднанне "Адукацыйны цэнтр "ПОСТ" запрашае прадстаўнікоў адукацыйных грамадскіх арганізацый, педагогаў і іншых зацікаўленых асобаў да ўдзелу ў семінары "Адзінства ў разнастайнасці: гісторыя, каштоўнасці, перспектывы развіцця Еўрапейскага Саюзу".
 Семинар ладзіцца 22–24 мая пад Мінскам.
 Удзел у семінары дазволіць:

- даведацца пра гістарычныя падставы ўзнікнення і асноўныя этапы развіцця Еўрасаюзу
 - зразумець структуру і спосабы функцыянавання асноўных інстытутаў Еўрасаюзу
 - прааналізаваць прыярытэты сучаснай палітыкі Еўрасаюзу
 - пазнаёміцца з прынцыпамі і падыходамі, а таксама рознымі формамі і метадамі працы з тэмай
 - распрацаваць праекты адукацыйных мерапрыемстваў па рэалізацыі зместу семінара ў сваёй адукацыйнай дзейнасці.
- Удзельнікі семінара атрымаюць камплекты інфармацыйна-метадычных матэрыялаў.
 Больш падрабязную інфармацыю па мерапрыемстве можна атрымаць па тэлефонах: (+375 17) 269 90 34, (+37529) 614 52 79, e-mail: nastaunik@gmail.com.

Стажыроўкі для студэнтаў у Швейцарыі
 Швейцарскі ўрад ладзіць стажыроўкі для замежных студэнтаў у Швейцарыі.

Да ўдзелу ў стажыроўках запрашаюцца студэнты ўсіх краінаў свету, якія маюць ступень бакалаўра і жадаюць працягнуць навучанне ў Швейцарыі. Некаторыя студэнты маюць шанец атрымаць грант. Апошні тэрмін падачы заявак: 30 верасня 2009 году.
 Болей падрабязную інфармацыю (пра галіны навучання) і форму заяўкі глядзіце на сайце: <http://www.mladiinfo.com/master/swiss-government-scholarships-for-foreign-students-switzerland.html>

Стыпендыяльная праграма Лэйна Кірклэнда
 Галоўнай мэтай праграмы з'яўляецца абмен польскім досведам у галіне сістэмнай трансфармацыі ў межах гадавой постдыпломнай адукацыі ў польскіх ВНУ, дапоўненай стажыроўкамі ў дзяржаўных і прыватных арганізацыях (ад двух да чатырох тыдняў).
 Стыпендыя прызначаная для асобаў з краін былога СССР.
 Месца правядзення праграмы: універсітэты ў розных гарадах Польшчы.

Да ўдзелу ў праграме запрашаюцца: лідэры няўрадавых грамадскіх арганізацыяў, прадапрымальнікі, эксперты, выкладчыкі ВНУ.
 Заяўнікі мусяць валодаць польскай мовай на ўзроўні, які дазваляе слухаць лекцыі і семінары альбо ведаць англійскую мову; мець досвед працы мінімум два гады; быць ва ўзросце да 35 год (у выключных выпадках да 40 год); мець вышэйшую адукацыю.
 Стыпендыяльная праграма пачынаецца з сярэдзіны верасня.
 Кантакты: E-mail: fulbright@fulbright.edu.pl Тел: (+4822) 628-7950; 625-6932; 625-6978, Факс: (+48-22) 628-7943
 Падрабязней на сайце: <http://www.fulbright.edu.pl/index.php?strona=78>

Настаўнік.інфо.
 Інфармацыйна-метадычны бюлетэнь для настаўнікаў
 Выдаецца ініцыятыўнай групай стваральнікаў сайта [Nastaunik.info](http://nastaunik.info)
 Адрас для допісаў: nastaunik.info@gmail.com
 Наклад 200 асобнікаў